

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 09-06-2020 r.

Adam Bodnar

VII.7033.43.2020.AMB

**Pan
Wojciech Murdzek
Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają sygnały wskazujące na trudności praktyczne z zastosowaniem przez uczelnie wyższe art. 76a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.; dalej też jako: p.s.w.n.), regulującego kwestię możliwości przeprowadzania egzaminów w formie zdalnej. Skargi kierowane są zarówno przez nauczycieli akademickich, którzy mają wątpliwości co do sposobu organizacji egzaminów, jak i studentów. W związku z tym pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na następujące kwestie.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem „[u]czelnia może zorganizować weryfikację osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów, w szczególności przeprowadzać zaliczenia i egzaminy kończące określone zajęcia oraz egzaminy dyplomowe, poza siedzibą uczelni lub poza jej filią z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację” (art. 76a ust. 1 p.s.w.n.). Przyjęte zasady weryfikacji wiedzy na odległość winny być ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej uczelni (art. 76a ust. 2 p.s.w.n.).

Pierwszy z sygnalizowanych Rzecznikowi problemów dotyczy zapewnienia dostępu do rozwiązań technicznych umożliwiających zdalne przeprowadzenie egzaminów. Uczelnie wprowadzają wymóg posiadania przez studentów przystępujących do egzaminów odpowiedniego sprzętu, w tym w szczególności kamer internetowych, mikrofonów czy

słuchawek, a także określają szczegółowe wymogi dotyczące właściwości połączenia internetowego, np. poprzez podanie minimalnej przepustowości łącza bądź zobowiązanie studentów do korzystania z połączenia szerokopasmowego. Niespełnienie przyjętych przez uczelnię wymagań wyklucza możliwość przystąpienia studenta do egzaminu. Wprowadzone rozwiązania nie zawsze uwzględniają sytuację studentów, którzy nie posiadają sprzętu i połączenia internetowego o określonych parametrach. Wielu z nich nie stać na zakup sprzętu, nie zawsze też mają zapewniony odpowiedni czas na dostosowanie się do nowych regulacji. W konsekwencji takie regulacje, przyjmowane przez uczelnie, mogą w praktyce prowadzić do ograniczenia prawa do nauki niektórych studentów. Dlatego **za konieczne uważam zapewnienie większego wsparcia studentom, dopuszczenie dogodnych dla nich, elastycznych i jednocześnie bezpiecznych form przystępowania do egzaminów oraz w miarę możliwości umożliwienie studentom skorzystania ze sprzętu uczelnianego.**

Zgłaszane wątpliwości dotyczą także dopuszczalności posługiwania się przez egzaminatorów innymi niż uczelniane platformami internetowymi w celu prowadzenia egzaminów na odległość. Wiele uczelni korzysta z aplikacji opartych na technologiach chmurowych, w których przetwarzanie danych osobowych odbywa się poza uczelnią przez szerokie grono podwykonawców. Podczas egzaminów prowadzonych tą drogą studenci udostępniają do chmury nie tylko imię, nazwisko czy numer legitymacji studenckiej, ale także swój wizerunek i głos. Co więcej, **niektóre uczelnie wprowadzą weryfikację tożsamości studentów poprzez okazywanie przez nich do kamery internetowej dowodu osobistego** – także więc dane na nim zamieszczone udostępniane są do chmury. Od studentów nie jest pobierana dodatkowa zgoda na przetwarzanie ich danych osobowych, nie są oni też informowani o liście podmiotów, które będą miały dostęp do ich danych osobowych. **Używanie tych technologii budzi szczególne wątpliwości w sytuacji, gdy uczelnia dysponuje wewnętrzną infrastrukturą umożliwiającą realizację zadań ustawowych, w tym egzaminowanie studentów, a mimo to decyduje się na skorzystanie z technologii chmurowej.**

Prowadzący egzaminy w kierowanych do Rzecznika pismach sygnalizują również, że niektóre uczelnie nie przewidują zasad archiwizacji nagrań egzaminów. Nie jest więc jasne kto, w jaki sposób, w jakim miejscu i przez jaki czas obowiązany jest do przechowywania egzaminów w formie audio-wizualnej.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w sprawie, a także o wskazanie sposobu, w jaki Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wspiera uczelnie wyżej w obliczu wyzwania jakim jest zdalna organizacja egzaminów.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. **Pan prof. dr hab. inż. Jan Szmidt**
Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
president@krasp.org.pl
2. **Pan Jan Nowak**
Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
ePUAP